

**Ütköző narratívák. Görgei Artúr kettős ábrázolása Bátori Schulcz Bódog  
honvéd ezredes visszaemlékezéseiben**

1. sz. melléklet

| Bátori Schulcz Bódogtól származó szövegrészek                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| példák a könyvből                                                                                                                                                                                            | példák Schulcz leveleiből                                                                                                                                                                                            |
| latin és francia idézetek, megjegyzések                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                      |
| „Non quis bene cepit, sed quis bene finit. A hadvezérnek határozottnak kell lenni.” <sup>1</sup>                                                                                                             | „Jönnie kell végre, post nubila phoebus, borúra derűnek.” <sup>2</sup>                                                                                                                                               |
| „Ő [Klapka György] előre- s tisztánlátó volt (prévoyant et clairvoyant), s jelenleg is mint diplomata szerepel.” <sup>3</sup>                                                                                | „Én részemről azt mondok mint a Marmont marchol duc de Dalmatia: <sup>4</sup> Il vaut mieux meriter soms valoir, que valoir sons merité.” <sup>5</sup>                                                               |
| eszmefuttatások, állásfoglalások                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      |
| „Rendszeresen, mintegy elv gyanánt van elfogadva, hogy a stratégát (vezér, parancsnok, tábornok) mint a legmagasabban álló lángelmét tekintik, kitől az állam jólléte vagy végpusztulása függ.” <sup>6</sup> | „A háborúba csak – momentumok – pillanatok vannak, ha ezek[et] szerencsésen fel nem használja a vezér – abba pillanatba oda van az egész terve és [...] kudarcot szenved.” <sup>7</sup>                              |
| visszatérő tartalmi elemek                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                      |
| „A komáromi várnak föltételek melletti átadása által [Klapka] a nemzetnek <b>fegyverbecsületét</b> menté meg.” <sup>8</sup>                                                                                  | „Egy oly Nemzetnek, mely a legnagyobb két – Europai – hadsereggel [...] versengezett – és hadi <b>fegyver becsületét</b> kivívta – ha mindjárt el is van nyomva, de Nimbusát mindenkorra meg őrizte...” <sup>9</sup> |
| „[Klapka] nem részesül azon általános kegyeletteljes, magas megtiszteltetésben                                                                                                                               | „ha én valóban a valódi hős és factor [...] voltam, a mit nem tudom, akkor gondolom                                                                                                                                  |

<sup>1</sup> Egervári 1870. 124.

<sup>2</sup> Klapka György: A Budapesti Szemle szerkesztőjének. Budapesti Szemle 40. (1884) 336.

<sup>3</sup> Egervári 1870. 122.

<sup>4</sup> Auguste de Marmont, francia marsall, Ragusa hercege (1774–1852)

<sup>5</sup> Bátori Schulcz Egervárihoz, Gk., 1868. nov. 25., MNL OL Nr. 36.

<sup>6</sup> Egervári 1870. 120.

<sup>7</sup> Bátori Schulcz Egervárihoz, Gk., 1867. jún. 22., MNL OL Nr. 29.

<sup>8</sup> Egervári 1870. 122. – Kiemelés tőlem. K. G.

<sup>9</sup> Bátori Schulcz Egervárihoz, Gk., 1869. jan. 9., MNL OL Nr. 49. – Kiemelés tőlem. K. G.

|                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>melylyel egy nemzet ünnepelt hőse- s hadvezérének hódolni, tömjénezní s áldozni szokott.”<sup>10</sup></i>                                   | <i>pénzem is lesz, mert koldus hős és hadvezér nem lehetek.”<sup>11</sup></i>                                                                                                                 |
| <i>„Az eddigi történészek által sincs ekként jellemezve [Klapka], miként megérdemelné, sőt inkább igen szigorúan bírálgatták.”<sup>12</sup></i> | <i>„Azon kétnapi csata, mely Bodrog Keresztúrnál, 1849. 22-én és 23-kán – január hó – vívatott, némely könyvekben rövid futólagosan, másokban csak felületesen van érintve.”<sup>13</sup></i> |

---

<sup>10</sup> Egervári 1870. 122.

<sup>11</sup> Batori Schulcz Egervárihoz, Gk., 1869. jan. 9., MNL OL Nr. 46.

<sup>12</sup> Egervári 1870. 122.

<sup>13</sup> Batori Schulcz Egervárihoz, Gk., 1867. jún. 22., MNL OL Nr. 29.